

Verwijdering hypofysetumor

Van opname tot en met ontslag

UMC St Radboud

Patiënteninformatie

Bij u is de diagnose hypofysetumor gesteld. In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten tot een operatie aan deze hypofysetumor.

Deze folder geeft u aanvullende informatie over de opname, operatie, betrokken afdelingen en het herstel daarna.

In het UMC St Radboud is de zorg rondom een operatie van een hypofysetumor samengebracht in een zogenaamde zorgketen of klinisch pad. Het eerste deel van de opname verblijft u op de afdeling Neurochirurgie en het tweede deel vindt in principe plaats op de afdeling Endocriene Ziekten. Indien er geen plaats is op de afdeling Endocriene Ziekten blijft u op de afdeling Neurochirurgie en vindt de rest van het programma daar plaats. De zorgketen wordt stap voor stap beschreven. Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, stel deze gerust tijdens de opname aan uw behandelend arts of de verpleegkundige.

Opname Neurochirurgie

Binnenkort wordt u aan een hypofysetumor geopereerd. De opname duurt ongeveer negen dagen.

Op de opnamedag wordt u verwacht op de verpleegafdeling Neurochirurgie (route 921). De verpleegkundige voert het opnamegesprek met u en geeft u

uitleg over het verloop van de opname. Er wordt bij u de temperatuur, hartslag en bloeddruk opgenomen, indien nodig wordt er een hartfilmpje (ECG) gemaakt en wordt er bloed afgenomen. Op deze dag komen de afdelingsarts, de neurochirurg, de anesthesioloog en de endocrinoloog bij u langs. De endocrinoloog zal een medicijnschema van Prednison voorschrijven op de dag van de operatie tot dag 6.

De volgende dag wordt u geopereerd aan de hypofysetumor. Dit is dag 0 van de totale opname. Voor de operatie krijgt u enkele medicijnen voorgeschreven door de anesthesioloog. De operatie gebeurt via de transsphe-noïdale techniek of via trepanatie.

- **Transsphe-noïdale techniek**

Bij 90% van de patiënten gaat de operatie via de transsphe-noïdale operatietechniek. Dit wil zeggen dat via een neusgat een kijkbuis naar binnen wordt gebracht (endoscoop) waarmee de neurochirurg via het andere neusgat de hypofysetumor kan benaderen en kan verwijderen.

Er wordt via de neus geopereerd omdat de hypofyse in de schedel vlak achter de neusbrug ligt. De operatie wordt uitgevoerd door de neurochirurg eventueel in samenwerking met de keel-,

neus-, en oorarts en duurt ongeveer 1 tot 1,5 uur.

Na de operatie gaat u naar de verkoe-verkamer en als er geen complicaties zijn gaat u naar de medium care of terug naar de afdeling Neurochirurgie.

- **Trepanatie**

Bij 10% van de patiënten zal de operatie via een trepanatie plaatsvinden. Dat wil zeggen dat de neurochirurg een luikje in de schedel maakt en op die manier de hypofysetumor benadert en verwijdert. Deze operatie duurt 3 tot 3,5 uur. Na een trepanatie blijft u in ieder geval een dag op de intensive care voor extra observatie.

Na de operatie

Als u na de operatie terug op de afdeling Neurochirurgie komt, krijgt u regelmatig controles zoals meting van de temperatuur, de frequentie van de hartslag en de hoogte van de bloeddruk. Tevens controleert de verpleegkundige of er geen hersenvocht uit uw neus lekt (liquor lekkage) en wat u aan vocht binnen krijgt (per infuus en door te drinken) en uitplast (hypofysebalans).

Dag 1 en 2

Als er geen complicaties zijn, mag u de dag na de operatie voorzichtig beginnen met mobiliseren. De 2^e dag na de

operatie mag u weer douchen. De afdelingsarts / neurochirurg en de endocrinoloog bezoeken u dagelijks.

Dag 3

Op de 3^e dag na de operatie is de kans op chirurgische complicaties steeds kleiner en staat de zorg meer in het teken van de hypofysebalans. Als er geen complicaties zijn opgetreden wordt u overgeplaatst naar de verpleegafdeling Endocriene Ziekten (route 504). De endocrinoloog wordt dan uw hoofdbehandelaar.

Opname Endocriene Ziekten (deel 2)

Tijdens de opname op de afdeling Endocriene Ziekten wordt de vochtbalans (balans tussen plassen en drinken) in de gaten gehouden en uw lichaamstemperatuur, hartslag en bloeddruk genoteerd.

Naast deze observaties krijgt u informatie over de hypofyse, de hypofysetumor, de periode na de ingreep, patiëntenfolders en een persoonlijk gesprek.

U krijgt de gelegenheid om uw vragen te bespreken met de arts en de verpleegkundige.

Een hometrainer is beschikbaar om de eerste lichamelijke inspanning op te bouwen.

Dag 6

De hoge dosering prednison die direct na de operatie gestart is, wordt dagelijks verlaagd tot nul milligram op dag 6.

Dag 7

Op de ochtend van dag 7 krijgt u een uitgebreid bloedonderzoek (de zogenaamde endo-prik) om de hypofysefunctie te evalueren. Voor deze bloedafname dient u nuchter te blijven. De belangrijkste uitslag is de functie van de hypofyse-bijnier as (met de productie van cortisol door de bijnieren). De hypofyse-bijnier as is een belangrijke as in het opvangen van lichamelijke stress (bijvoorbeeld bij infecties en chirurgische ingrepen) en psychische stress. Mocht deze hypofyse-bijnier as na de operatie niet optimaal werken dan moet u hydrocortison gaan innemen.

Naar huis

U mag op dag 7 naar huis en krijgt een recept mee voor hydrocortison. Rond 17.30 uur wordt u thuis opgebeld door de afdelingsarts over de uitslag van het bloed met betrekking tot het cortisolgehalte. Tijdens dit telefonisch gesprek wordt u verteld óf en hoeveel hydrocortison u per dag moet innemen. De afgesproken dosering hydrocortison moet u in ieder geval blijven gebruiken

tot uw eerste polikliniekbezoek aan de endocrinoloog een week na ontslag. Verdere afspraken over uw medicijnen worden gemaakt tijdens het polikliniekbezoek.

Uitslag weefselonderzoek (PA-uitslag)

Tijdens de neurochirurgische ingreep stuurt de neurochirurg het weefsel uit de hypofyse naar de afdeling Pathologie voor nader onderzoek. De uitslag van dit onderzoek duurt 7 tot 10 werkdagen en is meestal bekend bij het volgende polikliniekbezoek.

Polikliniekbezoek

Polikliniek Endocrinologie

Een week na ontslag komt u terug voor controle op de polikliniek Endocrinologie (post Groen, route 434). Tijdens het eerste polikliniekbezoek wordt gekeken hoe het met u gaat en worden er eventueel nieuwe afspraken gemaakt over uw medicijnen. Tevens worden de resultaten van de endo-prik met u doorgenomen. Patiënten die elders onder behandeling zijn van een internist of endocrinoloog gaan hierna weer terug naar de internist of endocrinoloog van het verwijzend ziekenhuis. Wanneer u onder controle blijft in het UMC St Radboud krijgt u eventueel

een afspraak bij een verpleegkundige van de polikliniek Endocriene Ziekten voor begeleiding tijdens de verdere behandeling.

Polikliniek Neurochirurgie

Na 6 weken komt u op controle bij de neurochirurg op de polikliniek Neurochirurgie (Route 901). Hier worden alle technische aspecten van de operatie met u besproken en hoort u de definitieve PA uitslag. Na 3 - 4 maanden wordt er een nieuwe MRI-scan van de hypofyse gemaakt om te kijken of de tumor helemaal weg is.

Complicaties

In de periode na de operatie kunnen de volgende verschijnselen optreden:

- *Liquor lekkage*

Als er hersenvocht uit uw neus lekt, kunt u een metaalsmaak in de mond krijgen. Dit moet u altijd aan de verpleegkundige / afdelingsarts melden. Mocht deze complicatie optreden dan kan de afdelingsarts / neurochirurg besluiten om een drain te plaatsen via een ruggenprik (een zogenaamde lumbaal drain). Na het plaatsen van de drain loopt het hersenvocht af en neemt de druk van het hersenvocht bij de operatiewond (ter hoogte van de neus) af. U moet in dat geval een aantal dagen

bedrust houden zodat de operatiewond kan herstellen.

- *Diabetes Insipidus*

De hormoonafgifte door de hypofyse achterkwab kan (tijdelijk) gestoord zijn. Het concentrerend vermogen van de nieren kan afnemen waardoor u de eerste dagen veel moet plassen (10 - 15 liter per dag). Deze ontregeling (diabetes Insipidus) is in een groot aantal van de gevallen tijdelijk (de eerste drie dagen) en kan spontaan herstellen. Soms is deze ook definitief. Diabetes Insipidus kan behandeld worden met medicijnen.

Contact opnemen

Bij het optreden van de volgende klachten / symptomen dient u **onmiddellijk** contact op te nemen met uw behandelend arts;

- Vocht lekkend uit de neus met een metaalsmaak in de mond
- Koorts
- Braken of diarree bij hydrocortison gebruik
- Veel plassen
- Klachten van het gezichtsvermogen
- Ernstige hoofdpijn

Leefregels voor thuis

- De eerste 3 weken na de operatie dient u neussnuiten te vermijden en

zoveel mogelijk alleen de neus af te vegen. Ook neuspeuteren wordt afgeraden. Dit om neusbloedingen te voorkomen.

- Duiksport met masker en luchtflessen is in de eerste 6 maanden na de operatie niet toegestaan.
- Gewoon onderwater zwemmen is wel toegestaan.
- Drukschommelingen door bijvoorbeeld vliegen of drukverschillen in de bergen zijn geen probleem.

Tot slot

Deze folder geeft algemene informatie. Als u nog vragen of opmerkingen heeft, stelt u deze dan gerust aan uw behandelend arts of de verpleegkundige. De teams van beide afdelingen wensen u een voorspoedig herstel.

Aanvullende informatie

Patiëntenfolders:

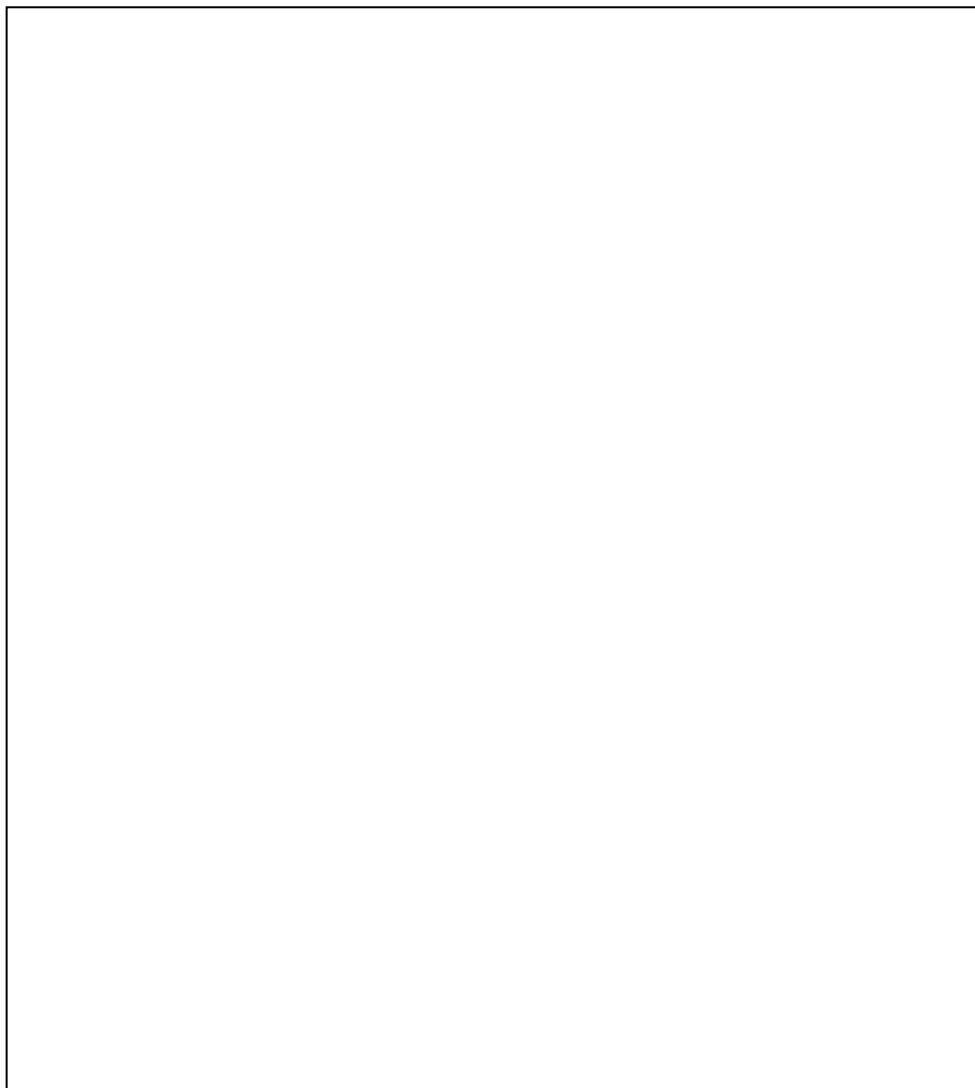
- Folder Hypofyse (Hypofysestichting)
- Folder Diabetes Insipidus (Hypofysestichting)

Websites:

- www.hypofyse.nl
- www.neurochirurgie-nijmegen.nl
- www.medischestartpagina.nl
- www.ziekenhuis.nl

Attentie: Informatie verkregen via internet biedt niet altijd de gewenste kwaliteit. Neem bij twijfel of vragen over eventueel verkregen informatie contact op met uw behandelend arts / verpleegkundige.

Noteer hier uw vragen

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the user to write their questions. The box occupies most of the page below the instruction.

Adres

Bezoekadressen

Polikliniek Neurochirurgie
UMC St Radboud Oost
Reinier Postlaan 4, route 901
Nijmegen

Verpleegafdeling Neurochirurgie
UMC St Radboud Oost
Reinier Postlaan 4, route 921
Nijmegen

Polikliniek Endocriene Ziekten
UMC St Radboud Centraal
Geert Groteplein 8, route 434
Nijmegen

Verpleegafdeling Endocriene Ziekten
UMC St Radboud Centraal
Geert Groteplein 8, route 504
Nijmegen

Telefoonnummer

UMC St Radboud algemeen
024 - 361 11 11

© UMC St Radboud
overname van (gedeelten uit)
deze tekst is uitsluitend
mogelijk na schriftelijke
toestemming van
Staf Concerncommunicatie

WWW.UMCN.NL